

5. Різномірне розміщення суддівських бригад навколо танцювального майданчика, що дозволяє забезпечити оцінку спортивної програми формейшн за особливою системою суддівства, що характеризується своїм набором програмних компонентів (загально- та спеціально-технічних).
6. Наявність різних форм функціонування формейшн, реалізованих у світовій практиці, що відрізняються рівнем розвитку, особливостями організації та типом конкуренції.

В. Медяник

ІМПРОВІЗАЦІЯ В БАЛЬНІЙ ТА СУЧАСНІЙ ХОРЕОГРАФІЇ

V. Medyanyk

IMPROVIZATION IN BALLROOM AND MODERN CHOREOGRAPHY

Проблема з імпровізацією в бальній та сучасній хореографії є важливою, оскільки про неї мало хто з викладачів говорить чи пише як своїм учням, так і в соціумі. Уміння імпровізувати, наприклад, у танцівників спортивного бального танцю частіше за все відсутні або малорозвинені. І це стосується спортсменів-танцівників попереднього базового рівня, спеціалізованого базового рівня, рівня підготовки до високих досягнень, а також рівня максимальної реалізації індивідуальних можливостей (етапи багаторічної підготовки за Платоновим). Так само можна зазначити і про танцівників сучасної хореографії, у яких теж дуже мала частина володіє цими вміннями виконавської майстерності.

Спостереження впродовж останніх чотирьох років за учнями, які прийшли у віці 9–12 років до групи хіп-хоп і котрі вже до цього займалися цим видом сучасної хореографії в інших танцювальних студіях, чітко засвідчили помітну відсутність навичок імпровізувати під випадкову музику. І це при тому, що їм треба виконувати танець в їхньому виді хореографії, а вони вже мали досвід виступів групою на фестивалях різного рівня. Діти звикають до відпрацьованих комбінацій під конкретно заданий трек, поставлений викладачем, інакше їм уже складно мислити. Також їм складно імпровізувати, так як відсутня інформація про цей вид виконавської майстерності, а викладачі танцю цих знань не надають.

Кращі обставини в тих колективах, де тренер чи викладач вивчає і практикує з ними т. зв. «танцювальні батли», у яких танець виконується один на один, два на два тощо. У цьому випадку включається випадково вибраний трек і танцівники по черзі за одну хвилину, наприклад, мають показати свою створену на ходу хореографію за певний час і переконати всіх присутніх у тому, що саме він (чи вона) переміг на танцмайданчику. Проте частіше за все можна побачити не імпровізацію, а, знову ж таки, хореографію, частково взятую з концертного номеру або декількох номерів. Якщо учня запитати «Що таке танець?», «Чим він відрізняється від інших видів мистецтва?», то, вірогідніше за все, відповідь буде неповною і неточною.

Другим прикладом є обстановка з імпровізацією в бальному танці. Задаючи ці ж два запитання учням, ми не отримуємо чіткої та повної відповіді. А імпровізація в бальних танцях (в спорті називають їх спортивними танцями) — це, частіше за все, гарно поставлена тренером та відпрацьована учнями вступна частина перед танцюванням основної варіації в кожному танці (переважно використовується в латиноамериканській програмі). Вимушеним чином імпровізацію в бальному танці

використовують, коли хтось заблокував прохід партнера, партнерки чи пари. Ще одним вимушеним варіантом імпровізувати є ситуація, пов'язана з несподіваним падінням одного з партнерів чи пари в цілому. Як варіант, випадково може відбутися імпровізація, коли партнер забуває під час виступу другу частину танцю "Passo doble". І тоді, коли є хоча б невеличка навичка імпровізувати, то партнер танцює фігури, котрі він знає у своєму придуманому по ходу танцю порядку.

Є важливий нюанс, що партнерка має відчувати партнера, слухати тілом чого він бажає і чітко слідувати, заповнюючи його форму в парі. Але все ж імпровізація в бальній хореографії у своєму основному розумінні відсутня. А було б цікаво зробити категорію на змаганнях, наприклад, «ча-ча-ча імпровізація», де пари виконували б танець, відчуваючи ритми, мелодію, вокал, і показували створення танцю в реальному часі, використовуючи основні фігури «Д», «С», відкритого класу та пози, підтримки тощо. Другим варіантом можна зробити програму для старших дітей і дорослих, котрі для себе танцюють, а саме навчати їх основним фігурам, можливим зв'язкам фігур, позам, підтримкам, прийомам ведіння в парі, принципам komponування декількох фігур та використання знань на практиці.

Ми визначили в конкретному аналізі деяких спостережень у роботі викладачів танцювальних шкіл та студій, що імпровізація мало використовується в сучасній та бальній хореографії. Їй приділяється недостатня увага або взагалі вона відсутня. Пов'язано це з необізнаністю викладачів або нерозуміння важливої ролі імпровізації в сучасній та бальній хореографії.

Н. Семенова, Т. Семенова

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ШЛЯХ БАЛЕТНОЇ ТРУПИ СХІД-ОПЕРА

N. Semenova, T. Semenova

THE EUROPEAN PATH OF THE SXID OPERA BALLET TROUP

За період російської агресії українське балетне мистецтво переживає складні часи. На певний період діяльність балетних театрів була призупинена. Одним із виходів для збереження творчих колективів, щоб артисти не втратили професійні компетентності, стали гастрольна діяльність та робота поза межами України. Так, балетна труппа Харківського національного академічного театру опери та балету імені Миколи Лисенка (далі Схід-опера) опинилася в Західній Європі і почала свій гастрольний шлях. Під час туру першочерговим завданням було не лише забезпечення артистів можливістю працювати, а й демонструвати українське хореографічне мистецтво, знайомити європейців з культурним надбанням, популяризувати його, зберігаючи національні ідентичність та самобутність.

Європейський шлях балетної труппи Схід-опера було висвітлено на офіційних сторінках у соціальних мережах, у періодичних виданнях. Але комплексного мистецтвознавчого аналізу діяльності харківського балету протягом останніх двох років ще не здійснено. Тому виникла необхідність розглянути творчі події, що проходили під час гастролей, та проаналізувати їх.

Почався гастрольний тур Схід-опера наприкінці квітня 2022 р. у Литві. На сценах міст Даугай, Молентайн, Поневежежес, Йонашкіс, Палпнга, Каунас, Вільнюс вже на початку травня пройшли концерти «Гала балет», які склалися з різноманітних номерів. Харківські артисти продемонстрували фрагменти кла-